

بررسی تنوع ژنتیکی برخی از ارقام چمانواش بلند با استفاده از نشانگرهای RAPD و ISSR

مصطفی خوشحال سرمست، حسن صالحی، محمد امین قنبری جهرمی*

دانشجوی دوره دکتری، دانشیار و دانشجوی دوره کارشناسی ارشد بخش علوم باغبانی، مرکز کشت بافت و بیوتکنولوژی گیاهی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

چکیده

چمانواش بلند (*Festuca arundinacea* Schereb.) از جمله سبزه‌فرش‌های مقاوم به شرایط محیطی نامطلوب و مناسب کشت در نواحی انتقالی است. نظر به اینکه در هنگام جابجایی ارقام و ایجاد کلکسیونها، به دلیل ویژگی دگرگشن بودن چمانواش بلند، احتمال اشتباه و اختلاط وجود دارد، در این مطالعه از آغازگرهای RAPD و ISSR برای تعیین سطح تفاوت ژنتیکی 11 رقم چمانواش بلند استفاده شد. gDNA از برگ‌ها استخراج و کیفیت و کمیت آن با استفاده از نانودراپ و الکتروفورز ژل آگاروز تعیین و پس از رقیق‌سازی در واکنش PCR استفاده شد. از بین بیش از 30 آغازگر در واکنش PCR حدود 14 آغازگر دارای تکرار پذیری بالا برای محاسبات انتخاب شدند. این 14 آغازگر در مجموع 400 نوار در کل رقم‌ها تولید نمودند که متوسط تعداد مکان‌های ژنی پلی مورف در آغازگرها 4 بود. تجزیه خوشه‌ای رقم‌ها بر اساس حضور نوار (1) و عدم حضور نوار (0) با استفاده از ضریب تشابه جاکارد و به روش UPGMA انجام گرفت. بیشترین و کمترین تشابه ژنتیکی بین رقم‌ها به ترتیب برابر با 88% و 41% بدست آمد. در تجزیه خوشه‌ای، رقم‌ها در درصد تشابه 72% در 5 گروه قرار گرفتند. همچنین ضریب کوفنتیکی بین ماتریکس تشابه و دندروگرام در حدود $r=0/92$ بدست آمد که بر ارزش مناسب دندروگراما به ماتریکس تشابه را نشان می‌دهد. آنالیز داده‌های بدست آمده از RAPD و ISSR با استفاده از UPGMA و با استفاده از نرم افزار NTSYS pc 2,02 بیانگر تفاوت آشکار رقم flood و jagvar با دیگر رقم‌ها می‌باشد.

مقدمه

سبزه‌فرش‌ها باریک‌برگانی هستند که پوششی سبز را روی سطح زمین ایجاد کرده که به طور مداوم کوتاه می‌شود. باریک‌برگان به طور گسترده‌ای برای چمن‌خانه‌ها، ساختمان‌های اداری، زمین‌های ورزشی، تفرجگاهها و حاشیه‌جاده‌ها استفاده می‌شوند. در سال‌های اخیر به دلیل دگرگشن بودن چمانواش بلند برخی از کلکسیون‌های چمن‌های چمانواش بلند دچار ناخالصی شده‌اند. کار حاضر گزارش خلاصه‌ای از میزان تنوع ژنتیکی 11 رقم چمانواش بلند با نام‌های Houndog, Jagvar, S3, Pixie, Mini Mustang, Monarch, hd, Gazelle, Flood, Elita, J-r را با استفاده از دو نشانگر RAPD و ISSR در اختیار قرار می‌دهد.

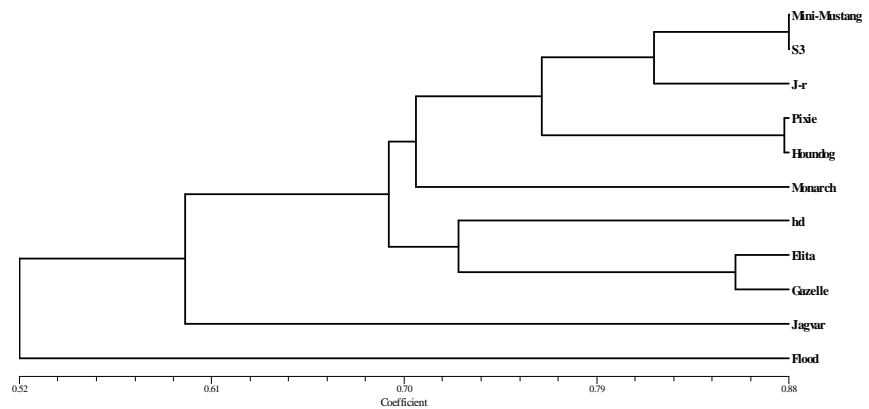
مواد و روش‌ها

برای استخراج DNA از روش استنچ و همکاران (1998) استفاده شد پس از مشخص شدن غلظت مناسب (بر اساس تعداد نوارهای تشکیل شده)، غلظت DNA نمونه‌های رشد یافته در درون شیشه و نمونه‌های گیاه مادری یکسان شد و پس از تنظیم شرایط، PCR اصلی با استفاده از تمام آغازگرها انجام شد. حجم نهایی هر واکنش، PCR 20 میکرولیتر بود که حاوی 8 نانوگرم از DNA، 1 واحد از بافر $\times 10$ ، 1/75 میکرومولار از کلرید منیزیم، 0/25 میلی مولار dNTPs، 10 پیکو مولار از آغازگر 10 نوکلئوتیدی تصادفی

(غلظت محلول آغازگر آگاروز 2% که با اتیدیوم بروماید ($1 \mu\text{g ml}^{-1}$) رنگ آمیزی شده بود با ولتاژ 60 رانده شد و وضعیت نوار با استفاده از دستگاه (GENE FLASH Gel Doc. China) بررسی شد. برای محاسبه فواصل ژنتیکی، رسم دندروگرام و واکاوی مختصات اصلی، از نرم افزار NTSYS pc 2,02 استفاده شد.

نتایج و بحث

پی از بررسی های اولیه حدود 10 آغازگر جهت آزمون نهایی استفاده شد. آنالیز داده های بدست آمده از ISSR و RAPD با استفاده از UPGMA و با استفاده از نرم افزار NTSYS pc 2,02 بیانگر تفاوت آشکار رقم flood و jagvar با دیگر رقم ها می باشد این در حالی است که رقم های S3 و Mini-mustang و Pixie با دو رقم flood و jagvar بر اساس Pca تفاوت زیادی نشان می دهند. 20 میکرومولار بود) و 2 واحد از Taq DNA polymerase بود. محصول PCR بدست آمده روی ژل

Evaluation of genetic diversity among some genotypes of *Festuca arundinacea* by ISSR and RAPD molecular markers

M.K. Sarmast* and H. Salehi

Department of Horticultural Science, Plant Tissue Culture and Biotechnology Center, College of Agriculture, Shiraz University, Shiraz, Iran

*Khoshhal.sarmast@gmail.com

Abstract

Festuca arundinacea. Schreb. is one of the most tolerant turfgrass to adverse environmental condition and suitable for transitional zone arena. Regarding that in turf transportation and making plant collection, there is possibility for mixing and error due to being cross pollinate, in present research ISSR and RAPD primers were used for evaluation of genetic diversity among 11 cultivar of *Festuca arundinacea* Schreb. gDNA were extract from leaf and it's quality and quantity determined by Nano Drop and electrophoresis and after DNA dilution get used for PCR reaction. Out of 30 primer, just only around 14 primers chosen for work. Four hundred band were produced from 14 primer that the

mean number of polymorphic band in each primer was 4. Dendrogram analysis were made according presence (1) or absent (0) of band using Jacard similarity coefficient by UPGMA. The highest and lowest genetic similarity among cultivars was 88% and 41% respectively. In dendrogram analysis, cultivars in 72% similarity rate divided to 5 group. Moreover cophenetic correlation between similarity matrix and dendrogram was 0/92. The calculated data data by NTSYS pc 2,02 show the highest différence between Flood and Jagvar cultivars in compare other cultivar.

Keywords: ISSR, RAPD, Festuca arundinacea Schreb, Biodiversity